

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Pol stoletja združnega dela

50 letnica slovenskega združništva — Jubilejno zborovanje v Celju

Pol stoletja ni dolga doba v življenju posameznika, še manj pa v življenju naroda. A vendar je tudi ta razmeroma kratka doba lahko prav dolga, če je izpolnjena z resnim, neumornim delom.

Na takšno lepo, plodonosno in za dobrobit vsega naroda koristno delo lahko s ponosom kaže »Zveza slovenskih zadrug«, ki je slavila te dni 50letnico svojega obstoja.

Doba pred združništvom

Zadruga, zlasti kreditne (denarne), niso posebno stara ustanova. Predno smo dobili hranilnice, posojilnice in kreditne zadruga, je gospodaril pri nas samo privatni kapital po mili volji in ker za dolžnike tudi ni bilo posebne zakonske zaščite, se je po vsej deželi bobotno razpaslo najhujše oduševstvo. Obresti po tri in tudi več odstotkov mesečno (!) niso bile nobena redkost in kmetije so prehajale iz rok v roke kakor ponošene obleke.

Pri nas pa je igral privatni kapital še drugo vlogo. Slovenci še danes nismo posebno bogati, pred pol stoletja pa smo bili glede denarja še mnogo večji reveži kakor smo dandanes. Denar so imeli pri nas v prvi vrsti Nemci, ki svojega premoženja niso le množili z delom naših rok, ampak so svoj položaj izkoriščali tudi politično. Takrat je prešlo mnogo naše zemlje v nemške roke in nemški živeli se je vedno globlje zadirali v naše narodno telo. To smo čutili zlasti na Štajerskem, kjer sledovi nekdanje nemške denarne premoči še danes niso izginili.

Veliko delo bratov Vošnjakov

V te žalostne razmere sta energično posegla dr. Jože Vošnjak in njegov brat Miha. Dr. Vošnjak je prvi pričel živo propagando za ustanovitev domačih denarnih zavodov, njegov brat Miha pa, ki je bil odličen gospodarski strokovnjak, je dal idejam svojega brata pravo življenje. Leta 1872. je bila ustanovljena prva slovenska posojilnica v Ljutomeru in sicer na društveni podlagi, leta 1874. pa so ustanovili že dve posojilnici (v Mozirju in v Šoštanju) po združnem zakonu. Tem zavodom je sledilo v kratkih presledkih še 14 drugih, tako da so l. 1883. lahko že sklenili ustanoviti prvo »Zvezo slovenskih posojilnic« v Celju. Ta zveza se je kasneje preobnavala v zadrugo.

Pomen združništva

Razvoj našega združništva je globoko vplival na vse naše javno življenje, na gospodarsko in na politično. Od tujerodnih odušev odvisen slovenski kmet se nikakor ni mogel razvijati kakor so se njegovi premožnejši tovariši v drugih deželah, ampak je ostajal daleč za njimi. Šele gospodarska osamosvojitve je dala tudi slovenskim kmetom možnost, da so se tudi politič-

no lahko udeleževali po svoji volji, in velika zasluga bratov Vošnjakov je baš v tem, da sta prav spoznala važnost gospodarske neodvisnosti za obstoj vsega naroda.

Ne smemo pa prezreti tudi silnega moralnega pomena našega združništva, zlasti za

Miha Vošnjak,
oče slovenskega združništva

kmeta. Združništvo je bilo tista velika sila, ki je vedno vzpodbujala ljudi k varnosti. Kakor pa je kmet čutil v sebi nekoliko svoje lastne moči, je postal samozavesten in čut gospodarske neodvisnosti je naše kmete dvignil gospodarsko in kulturno na tisto visoko stopnjo, ki jo zavzemajo še danes.

»Zveza slovenskih posojilnic« se je žalibog kasneje razdvojila vsled nesrečnih političnih vplivov. Kljub razkolu pa se združništvo pri nas ne le obdržalo, ampak se je razvijalo in se razvija še danes na skoro vse gospodarske panoge, tako da je združništvo danes pri nas največji in najmočnejši gospodarski činitelj!

Slavnostno zborovanje v Celju

Ob številni udeležbi delegatov posameznih zadrug iz vseh delov Slovenije je predsednik g. Ivan Pipan kmalu po 10. uri otvoril občni zbor. Pozdravil je narodnega poslanca g. Prekorška in celjskega župana gosp. dr. Goričana, pozneje pa še došlega ministra za socialno politiko g. Ivana Pucelja in narodnega poslanca g. Mravljeta. Od 341 včlanjenih zadrug je bilo na zboru zastopanih 216. Občni zbor je soglasno sklenil, da se pošlje vdanostna brzojavka Njeg. Vel. kralju, pozdravne brzojavke pa kmetijskemu ministru g. Demetroviču, obema slovenskima ministroma Ivanu Pucelju in dr. Kramerju ter banu dr. Marušiču.

Gospodje gostje, tovariši zadrugarji! Letos obhajamo dva znamenita združna jubileja, in sicer petdesetletnico od ustanovitve Zveze slovenskih posojilnic in petindvajsetletnico delovanja njene naslednice Zveze slovenskih zadrug. Obhajamo torej velik združni a tudi nacionalni in kulturni praznik, saj so pri nas Slovenci prav zadruga orale ledino gospodarske osamosvojitve, tega predpogoja nacionalne svobode in kulturnega napredka. Zato je naša dolžnost predvsem, da se spominjamo pokojnih pionirjev slovenskega združništva bratov ing. Mihaela in dr. Josipa Vošnjaka, pa tudi stotin njihovih sodelavcev, ki so z največjim idealizmom doprinesli fizične, gmojne in duševne žrtve za to lepo narodno-gospodarsko organizacijo. Prosim Vas gospodje, da se dvignete raz sedeže in jim zakličete trikratni slava, slava, slava!

Zborovalce je v imenu celjske mestne občine pozdravil župan dr. Goričan, kot poslanec celjskega volilnega okrožja pa je govoril narodni poslanec g. Prekoršek. Nato je spregovoril kmalu po otvoritvi zbora došli minister g. Ivan Pucelj, ki je zborovalcem izročil pozdrave kraljevske vlade. V svojih bodrilnih besedah je zlasti poudarjal potrebo zdravega optimizma in vere v bodočnost. Ravnatelj Trček pa je prečital brzojavne pozdrave bana dr. Marušiča in srbskih in hrvatskih združnih zvez.

Jubilejno poročilo

K dvojnemu združnemu jubileju sta podala daljša poročila zvezni tajnik gosp. Janko Smodiš in ravnatelj g. Fran Trček. O teh zanimivih in izčrpnih poročilih bomo spregovorili prihodnjič obširneje.

Nato je ravnatelj Trček podal

poslovno poročilo za leto 1932.

iz katerega posnemamo:

Ako hočemo na kratko obeležiti preteklo leto, kolikor se tiče gospodarske strani, odnosno našega dela, tedaj moramo reči, da nas je presenetilo, to pa ne samo po nepričakovanem obsegu zastoja skoraj vseh poslov, temveč še bolj po nazadovanju poslovne morale in splošnega zaupanja.

Ne samo obnova gospodarstva, tudi sanacija morale, t. j. poglobitev socialne pravičnosti in obnovitev poštenja in medsebojnega zaupanja bo naloga združništva v bodoče.

Delovanje naših zadrug

Večina združnih bilanc kaže večje ali manjše nazadovanje. Iz nekaterih pa je viden tudi napredek. Naraslo ni samo članstvo, temveč so se dvignile tudi vloge. Pač dokaz, da zastoj ni povsod enak. A ne samo to. Pri preiskovanju vzrokov marsikje ugotovimo, da tudi nezaupanje ni povsod enako, oziroma da vlada

v nekaterih krajih popolno zaupanje tako v denar kakor tudi v posojilnice. Čim manjši okoliš obsega in čim ožji je stik med člani in upravo, tembolj normalno se razvija delo zadruga. Dokaz torej, ne samo da je pomanjkanje denarja bolj krivo nezaupanje kot pa resnična stiska, temveč tudi, da je stabilnost zadruga tem večja, čim bolj so njeni člani povezani med seboj.

Kreditne zadruga nudijo najbolj točno sliko razmer. One se morajo boriti tako z gospodarskimi težkočami kakor tudi z raznimi begajočimi govoricami, ki povzročajo malodušnost med vlagatelji. Razen prvega četrtletja, ko se je vršila zamenjava bankovcev in ko se je širilo po svetu bolj optimistično razpoloženje, so se morale vse ostale leto boriti z velikimi težkočami. Prve mesece so mnoge celo podeljevale kredite, od aprila dalje pa se je zopet obrnilo na slabše. Deloma upravičen, še večkrat neupravičen pritisk vlagateljev se je hitro stopnjeval. Posebno porazno je vplivala na vlagatelje zakonita zaščita zadolženih kmetovalcev, še bolj pa govorice, da bodo kmetu dolgovi odpuščeni, odnosno da jih bo inflacija spravila s sveta. Neugodne vesti, polomi denarnih zavodov, čeprav samo inozemskih, in podobno, je skozi vse leto vplivalo na ljudi tako, da se niso utegnili pomiriti, čeprav se v resnici ni zgodilo nič takega, kar bi opravičilo nezaupanje v denar in denarne zavode.

Vendar je našim kreditnim zadrugam uspelo, da so skozi vse leto izplačevale in to nekatere popolnoma normalno, velika večina vsaj za opravičene potrebe, le redke samo v najnujnejših primerih.

Kolikor moremo posneti iz doslej sestavljenih bilanc, so vloge nazadovale za več kot pa znašajo pripisane obresti. Ob koncu leta pa so jih imele še vedno do 650 milijonov Din.

Prav tako so tudi posojila lani nazadovala za par odstotkov. Novih zadruga niso dajale veliko, od starih pa so nekaj le izterjale. Izgleda, da so znašala ob koncu leta še okrog 600 milijonov dinarjev.

Obrestna mera se ni spreminjala, čeprav smo propagirali znižanje. Vendar se tudi zvišala ni, dasi bi bilo to notorično, saj se blago podraži, čim ga primanjkuje. Ob koncu leta pa je že mnogo zadrug sklenilo, da z novim letom zniža obrestno mero za vloge in za kredit za okroglo 1%, nekatere pa jim slede letos, tako da je tudi v tem pogledu storjen važen korak k normalizaciji razmer. Vlagatelji so vest o znižanju vzeli mirno na znanje, saj se pa morajo tudi zavedati, da so njihove vloge toliko bolj varne, kolikor bolj se olajšajo kreditni pogoji dolžnikom. Najbolj pa je z znižanjem pomagano dolžnikom, saj bodo le s ceneni krediti lahko izboljšali svoje gospodarstvo.

Mlekarske zadruga so imele v lanskem poslovnem letu velike težkoče s prodajo sira, to predvsem zaradi padca kupne moči konzumenta, deloma pa tudi radi slabše kakovosti izdelka. Lani so prejele zadruga 1.356.000 litrov mleka, torej precej manj kot prejšnja leta. Plačale so ga članom po 1.25 do 1.75 Din za liter (povprečno po Din 1.56). Vse mleko so zadruga vnovčile po povprečni ceni Din 1.93. V svežem stanju so odprodale 805.000 litrov po Din 2.— do 2.50, iz ostalega pa so izdelale 36.385 kg trdega sira in 4.313 kg surovega masla. Sir so prodajale po Din 16.— do 28.— za kg, maslo pa po Din 32.— do 44.— za kg.

V nekaterih krajih odstopajo male zadruga svoje članstvo večjim, drugod pa se zadruga družijo v okrajne in okrožne zveze. Začetek je torej storjen, zato upajmo, da bomo imeli v doglednem času sicer manj, toda modernejših in večjih mlekarskih obratov.

Živinorejske in pašniške zadruga so tudi v lanskem letu beležile lep razvoj. Veliko so k temu pripomogli banovinski kmetijski strokovnjaki, ki gredo zadrugam pri ocenjevanju, selekciji, mlečni kontroli in vodstvu rodovniških knjig vsestransko na roko.

Tudi pašne zadruga, ki imajo bodisi lastne pašnike, bodisi v najemu, v splošnem dobro poslujejo in v okviru razpoložljivih sredstev izboljšujejo pašnike.

Predlansko leto ustanovljene gozdne in pašne zadruga še vedno čakajo na izvedbo agrarne reforme, v kateri namen so bile tudi ustanovljene.

Nabavne in prodajne zadruga delujejo vse, kolikor jim je pač mogoče v sedanjih razmerah. Prav dejstvo, da vsej več ali manj uspešno kljubujejo težkočam, dokazuje, da je naše sicer majhno krdelo teh zadrug v svojem jedru vendar zdravo in v sposobnih rokah. Ob koncu leta je zabeležilo zadružništvo izdaten prirastek s pretvoritvijo Kmet. družbe v zadruga. Ta najstarejša gospodarska organizacija je bila v svojem bistvu že dolgo vrsto let zadruga, toda k zadružništvu pa se prej ni prištevala. Zdaj pa je tudi po obliki sprejela primernejši in modernejši zadružni okvir, kar more in mora njej sami kot tudi njenemu številnemu članstvu samo koristiti.

Vinarske in sadjarske zadruga lani niso posebno uspevale. O vzrokih smo govorili že v prejšnjih poročilih. Morda jim bo kaj pomagalo povečano zanimanje interesentov samih in oblastvena pomoč, to osobito z gmotnimi sredstvi.

Kmetijsko-strojne in elektrarniške zadruga se od vseh še najbolj uspešno bore s krizo in napredujejo sicer počasi pa vztrajno. Za nove ustanovitve pa sedaj manjkajo investicijska sredstva.

Vodovodne zadruga so se vse odlično izkazale, novih pa se ne ustanavlja več toliko, ker so za napravo vodovodov potrebna obilna gmotna sredstva, katerih pa sedaj nimajo niti interesi niti oblastva.

Obrtniške zadruga so zadnje leto nekoliko oživele. Izgleda, da je tudi med obrtništvom pognala zadružna misel bolj trdožive korenine. No, pa tudi kriza vsak dan bolj jasno dokazuje obrtništvu, da je zadružna samopomoč najboljša pomoč.

Zavarovalne zadruga. Dasi je zavarovanje ena najbolj socialnih in za zadružno obliko najbolj primernih panog, vendar med Slovenci do najnovejšega časa zavarovalnih zadrug skoraj nismo poznali. Šele pred par leti so bili storjeni prvi uspešni poskusi za vzajemno zavarovanje živine na zadružni podlagi, lansko leto pa smo beležili korak naprej. Ustanovila se je zadruga za zavarovanje proti požarni škodi. Bomo kmalu videli, če je poskus uspel.

Delo Zveze

Lani smo imeli opraviti osobito s tremi prečimi vprašanji: s pomanjkanjem gotovine, z zaščito zadolženih kmetov in s pocenitvijo kredita.

Proti pomanjkanju gotovine smo se borili na razne načine, vendar le z malimi uspehi. Opozarjali smo ljudi, predvsem zadružne uprave z besedo in pismom, da ni nevarnosti ne za našo valuto, ne za denarne zavode. Toda naša prizadevanja so sproti pobijali zadolženi »inflationisti« v želji, da bi res izsilili inflacijo in sanirali svoja gospodarstva.

Naše prizadevanje in dokazovanje, da je eden glavnih pogojev za ozdravitev razmer, da se poceni tudi denar in kredit, je od začetka naletelo na gluha ušesa. Mnogi so se sicer sklicevali na teorijo, namreč da cena ne more navzdol dokler manjka blaga, drugi pa so se bali še večjega razburjenja vlagateljev. Toda nezadržljivo nazadovanje cen vseh ostalih vrednot je končno prepričalo tudi največje skeptike, da pomeni visoka obrestna mera le še varanje samega sebe in vlagateljev. Zato je ob koncu leta le prodrlo prepričanje, da je treba obresti na vsak način znižati, do delnega znižanja pa je prišlo šele letos.

Poleg ustmenih konferenc in pojasnil v pisarni smo vršili to delo s pismi, okrožnicami, članki v Zadrug. vestniku in osebnimi obiski. Okrožnic smo poslali zadrugam 13, opravični

zapisnik je dosegel številko 13.528, osebnih obiskov pa smo izvršili 31, to izven revizij in računskih zaključkov.

Glede zadružnega pouka in propagande navajamo, da smo tudi lani vzdrževali v njej 12 učencev. Na tritedenskem učiteljskem zadružnem tečaju so trije naši uradniki predavali 75 ur. Tečaja se je udeležilo 41 učiteljev. To je bil tretji tečaj in obeta postati stalen, saj se je lani prijavilo čez 100 učiteljev.

Revizije zadrug so lani toliko bolj zaposlile vse tri revizorje kolikor je bilo treba večje natančnosti z ozirom na kolebajoče cene.

Vseh revizij smo izvršili lani 156 in sicer 152 rednih in 4 izredne. Poleg tega smo 121 zadrugam sestavili računске zaključke in uredili knjigovodstvo.

Članstvo

Ljudje so se tudi lani pridno zatekali k zadružni samopomoči. Samo z našim sodelovanjem se je ustanovilo 24 zadrug, ki so vse vstopile v naše članstvo.

Ker smo jih imeli v začetku leta 318, na koncu leta pa 340, znaša torej čisti prirastek 22 zadrug.

Denarno poslovanje Zveze

Za Zvezo je bilo leto toliko bolj neugodno, ker upravlja samo blagajniške previške zadruga, ki jih zadruga nalagajo pri njej v kolikor in kadar jih ne potrebujejo v svojem prometu.

Glede posameznih bilančnih postavk pripominjamo:

Naložbe pri Zvezi so znašale s pripisanimi obrestmi vred Din 25.249.402.— kar pomeni da imajo zadruga pri Zvezi še povprečno 4% svojih vlog, v resnici nekatere precej več, druge pa manj in tudi nič.

Kredit pa so celo narastli za približno toliko kolikor so znašale pripisane obresti. Znašali so Din 22.724.138.—.

Lastno premoženje se je zvišalo za pripis lanskega prebitka in vplačila novih deležev. Doseglo je čedno vsoto Din 953.275.—.

Poslovni prebitok je znašal samo borih Din 9.137.— in smo torej gospodarili točno po proračunu.

Kakor kaže poročilo, je naša organizacija tudi lani lepo napredovala, saj je članstvo narastlo za dobrih 7%, dočim v ostalih panogah zdaleka ni toliko nazadovala, kot mnoge druge, odnosno kot bi bilo pričakovati z ozirom na hud zastoj v gospodarstvu. Pač dokaz, da smo zdravi, disciplinirani in na pravi poti v boljšo bodočnost!

Poročilo nadzorstva

Člani nadzorstva so pregledali vse bilančne postavke, jih primerjali s knjigami in prilogami ter ugotovili, da je računski zaključek pravilno sestavljen.

Dalje smo pregledali jamstvene in druge listine ter se prepričali, da so krediti dovolj zavarovani. Prav tako smo ugotovili, da so tudi ostala aktiva gospodarsko in varno upravljana in da se vse poslovanje Zveze vrši po določenih pravilih in zadružnih načelih. Zato predlagamo občenemu zboru, da podeli načelstvu in nadzorstvu razrešnico.

Občni zbor je soglasno odobril vsa poročila in delovanje Zveze.

Nato je sprejel tudi proračun za bodoče leto, ki je precej znižan.

Namesto pokojnega člana načelstva g. Antona Kašmana je bil na predlog g. dr. Josipa Zdolška izvoljen v načelstvo g. dr. Leopold Boštjančič iz Maribora.

Debata

Pri zadnjih dveh točkah dnevnega reda se je razvila živahna razprava o vprašanju trgovanja s hranilnimi knjižicami, o razdelitvi razpoložljivih denarnih sredstev, o znižanju obrestne mere, o gospodarski krizi in o zaščiti kmeta.

Mogoče ste tudi Vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali ter Vam pošiljali Kmetški list brez presledka skozi celo leto 1932 v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravočasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kakšnega razloga niste storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, kljub temu, da je nizka, resnično težava; vendar najvišje prosim, da Vas ne bo treba radi 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tekom tega meseca.

SARGOV

KALODONT

V razpravo so posegli gg. dr. Gorišek, Jereb, Tomšič, dr. Zdolšek, Pavlica, Zemljič, Deglerija, Ribnikar, Šumer in Trček.

Po končani debati je ravnatelj Trček predlagal resolucijo, ki je bila sprejeta z aplavzom in se glasi:

Resolucija:

1. Kraljevska vlada naj poskrbi, da bo takoj uveljavljen definitivni zakon o zaščiti dolžnikov, ki ne bo kakor sedanji enostransko ščitil potrebne in nepotrebne, dobre in nevredne, kar vpliva zelo demoralizirajoče na dolžnike in upnike, temveč, da bo ščitil samo res potrebne in vredne in to na tak način, da ne bo povzročil upnikom škode ter uničeval javnega in privatnega kredita.

2. Država naj zagotovi popolno varnost hranilnih vlog pri denarnih zavodih, in naj uvede strogo kontrolo nad vsem denarništvom. Zagotovi naj se s sodelovanjem države amortizacija morebitnih izgub tekom daljše dobe, kakor so to napravile Amerika, Nemčija, Avstrija in Češkoslovaška.

3. Država naj pomaga vzpostaviti likvidnost denarnih zavodov na ta način, da emitira začasne bankovce ali bone, kot so to napravile tudi nekatere druge države. V izogib škodljivi infla-

ciji in devalvaciji naj potem sproti odteguje trgu take papirje.

4. K delu naj pokliče gospodarski svet, ki naj sestavi potrebne predloge za reformo in povenitev javne uprave, predvsem pa načrt za reorganizacijo odnosno času primernejšo organizacijo denarništvu in kredita.

5. Javni in poljavni denarni zavodi naj dajejo kredite vsem pokrajinam v razmerju njihovih potreb in gospodarske moči, predvsem tudi zadružništvu.

6. Naše gospodarstvo že dalj časa najbolj trpi zaradi visoke obrestne mere za kredite. Zato naj vlada posreduje, da pride do splošnega znižanja obrestnih mer na znosno višino. Javni denarni zavodi pa naj tega procesa ne ovirajo z visoko obrestno mero.

7. Zadnje čase se dogaja, da država t. zv. svobodnemu zadružništvu privilegije ukinja, novemu pa jih celo razširja, ne da bi obstojal za to kak vzrok ali vsaj utemeljitev. Zato apeliramo na vlado, da ne dela razlik, ki zatirajo staro in preizkušeno, ne da bi se vedelo, če se bo novo sploh obneslo. Donese pa naj moderno in enotno zadružno zakonodajo, ki bo zatrla samo kar se ni izkazalo, podprla pa preizkušeno, ukoreninjeno in zaslužno.

Odločna izjava Nj. Vel. kralja

V mednarodni politiki so bili pretekli tedni jako živahni zaradi velike akcije, ki sta jo začela predsednik angleške vlade MacDonald in Mussolini. Ta dva vplivna državnika sta se v Rimu dogovorila, kako naj bi bila Evropa v bodoče urejena, na podlagi preureditve pa naj bi se države vsaj deloma razorožile.

Dogovor med MacDonaldom in Mussolinijem pa je naletel na hud odpor zlasti v Franciji in pri njenih zaveznikih. Posebno hudo bi bile prizadete po omenjenem dogovoru male države, ki bi se morale kar na slepo pokoriti štirim veliki silam. Zato ni čudno, če je skupna nevarnost male države še bolj priklenila na mogočno Francijo.

Naše prijateljstvo s Francijo je bilo že doslej trdna podlaga vse naše zunanje politike. To prijateljstvo je pa še posebno naglasil pretekli teden Nj. Vel. kralj z izjavo, ki jo je dal nekemu francoskemu časnika.

Nj. Vel. kralj je rekel med drugim:

>V inozemstvu mnogo govore na naš račun in marsikaj tudi verjamejo. Toda mi nikomur ne delamo ovir, da ne bi prišel k nam, da se sam

prepriča, kaj se pri nas dogaja. Nam ni treba ničesar skrivati. Smo zdrav, krepak rod. Narod ne odobrava zlonamernosti nekaterih nezadovoljencev, še manj pa poslušati nasvete svojih neprijateljev iz inozemstva.

Razumljivo, da je bogata in močna Francija predmet pohlepnosti za mnoge. Manj bogata in manj močna, toda zdrava in uravnovežena Jugoslavija takisto ne daje mirnega spanja istim zavidičevcem. Toda jaz mislim, da ni treba izgubljati hladne krvi in da je treba pokazati provokatorjem mirnost in hladnost. Kakor Francija, tako tudi Jugoslavija ne misli nikogar napasti.

Franciji ni v Jugoslaviji potrebna nobena propaganda. Pridite s komerkoli k nam, pojdite v najbolj skrito vas in potem mi povejte, ali danes Francijo manj ljubimo kakor pred 20 leti.

**Kamnoseštvo Alojzij Vodnik
Ljubljana, Kolodvorska ulica**

odprodaja radi velike zaloge nagrobne spomenike pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji tudi na hranilne knjižice.

SEJMI:

- 10. aprila: Dobrova, Moravče, Višnja gora, Sevnica, Tišina;
- 11. aprila: Črnomelj, Dolnja Lendava;
- 12. aprila: Št. Jernej, Ljutomer;
- 13. aprila: Dolenja vas pri Ribnici, Zatična, Sv. Marjeta v Jarenini, Konjice, Laško, Rajhenburg, Loka pri Žusmu, Turnišče, Dolnja Lendava
- 15. aprila: Skaručna, Škocijan, Osilnica, Borovnica, Sv. Janž pri Dravogradu, Sv. Peter pod Sv. gorami.

Naša zunanja politika

Velik govor našega ministra za vnanje zadeve. Naša miroljubnost. — Nespametna in škodljiva domača »politika«.

V senatu so razpravljali pretekli teden tudi o naši vnanji politiki in pri tej priložnosti je imel naš minister za vnanje zadeve dr. Jeftić velik govor, kjer je kratko in jedrnat orisal današnji politični položaj v Evropi. Minister je naglasil, »da se kopičijo na mednarodnem obzorju temni oblaki, zato pa moramo biti v naši politiki skrajno previdni.«

Nato je govoril o dogovoru med MacDonaldom in Mussolinijem in je rekel,

>da Mala antanta ne more priznati nikakega sporazuma, ki bi se nanašal na tretjo silo. Zato se je Mala antanta vnaprej zavarovala proti temu, da bi se sporazumi med velisilami nanašali tudi na pravice in interese držav Male antante. Mala antanta iskreno obžaluje, da se je pri teh razgovorih toliko naglašalo

idejo revizije mirovnih pogojev, kajti to more izzvati najodločnejšo reakcijo. Ni to protest Male antante, ne polemika z Mussolinijevim načrtom. To je le naša jasna izjava, da se bo vedelo, kaj hočemo. Potrebno pa je bilo, da se Mala antanta jasno izjavi, ker so rimski načrti, kar je razumljivo, izzvali v javnosti prizadetih držav veliko vznemirjenje. Mala antanta je uravnala svoje stališče v skladu z obstoječimi mednarodnimi pogodbami. Mednarodni mir zlasti pa mir Evrope zahtevata, da se mednarodne pogodbe brezpogojno spoštujejo. Mi bomo z največjo pozornostjo spremljali nadaljnji razvoj dogodkov in skrbeli za to, da bodo naši nacionalni interesi in integriteta naše države zaščiteni. Naš narod veruje v napredek človečanstva, prav tako pa tudi v bodočnost naše države. Zato je Jugoslavija slej ko prej trdno odločena lojalno sodelovati z vsemi, ki streme za ohranitev miru, ureditvi razmer in za lojalnim sodelovanjem.

Minister g. Jeftić se je nato obširno bavil s propagando za revizijo mirovnih pogojev in proglasil, »da se ta propaganda poslužuje vseh mogočih sredstev, samo da bi povzročila vznemirjenje, razburjenje in negotovost. Ta kampanja se poslužuje tudi najrazličnejših klevet in si jo izbrala za svojo žrtev zlasti tudi Jugoslavijo. Ta propaganda je prišla že tako daleč, da je celo pri nas vzbudila želje po neodvisni Sloveniji, neodvisni Hrvatski, neodvisni Srbiji in neodvisni Črni gori. Ti ljudje pri nas, ki širijo tako propagando, naj dobro premislijo, da je vse to zamišljeno samo kot

prva etapa tuje politike,

protihrvatske, protislovenske, neprijateljske akcije proti Jugoslaviji. Tuje nade nas ne razburjajo. Naš zdrav narod bo vse to demantiral in prekrizal vse take račune.«

Besede ministra dr. Jeftića so res ostre, toda ta ostrost in jasnost je bila potrebna, da se bodo vendarle odprle oči tudi tistim nesrečnim zasleplencem, ki govore pri nas doma vse mogoče stvari, ne da bi le količkaj pomislili, da ne živimo sami v svetu, ampak da nas poslušajo tudi drugi, ki znajo vsako našo besedo spretno izkoristiti v našo škodo.

POZOR GOZDNI POSESTNIKI!

Banovinska gozdna drevnina v Murski Soboti ima še sadike:

domačega oreha (Ia tenkolupinasta vrsta) enoletne po 2 Din za 1 komad;

črnega oreha po 100 Din za 100 komadov;

rdečega hrasta po 15 Din za 100 komadov;

amer. jesena po 11 Din za 100 komadov;

akacije po 10 Din za 100 komadov;

smreke 3. l. (30 cm) po 8 Din za 100 komadov, ter še razne druge vrste sadik.

Razlaščeni gozdovi

Važen ministrski odlok za agrarne interese

Minister za kmetijstvo je odobril z odlokom št. 78.407 od 8. marca l. 1933. nekatere predloge glede razlastitve veleposestniških gozdov.

Doslej je odobrenih šest predlogov, in sicer onih, ki so bili v skladu z zakonom; to se pravi, da so komisije predlagale isto površino za razlastitev, kakor je bila določena z zakonom od 11. februarja l. 1932.

Edino izjemo tvori veleposestvo grofa Zabea, to pa zaradi tega, ker je dr. Zabeo italijanski državljani. Pri njem je bilo z ministrskim odlokom razlaščenih 1000 ha gozda in 13 ha obdelovalne zemlje, vse to pa brezplačno.

Razlaščena so sledeča gozdna posestva:

1. Karol Auersperg (Kočevje), po predlogu komisije;

2. Herward Auersperg — po predlogu komisije;

3. dr. Born — po predlogu veleposestnika;

4. Alfred Windischgrätz — po predlogu manjšine začasne državne uprave; to se pravi:

razlaščena je celotna površina, kakor jo je do ločal zakon — torej revir Boč in Log;

5. Dr. Zabeo — kakor je zgoraj omenjeno;

6. Hoschek po predlogu začasne državne uprave.

Vse našete razlaščene gozdne parcele bo v kratkem prevzela v svojo oskrbo začasna državna uprava.

Uspeh težkega in naporenega dela »Zveze slov. agrarnih interesentov« res da še ni tak, kakor si ga je Zveza želela in ga še želi, toda začetek je zadovoljiv, tako da bodo vsaj najbolj revni med reveži prišli enkrat vsaj do koščka svoje pravice. Zveza pa bo svoje delo seveda nadaljevala, dokler ne bo vprašanje zemlje in gozdov rešeno tako, kakor je treba.

Glede nakazovanja stavbenega lesa in lesa za kurivo agrarnim interesentom bo skrbela začasna državna uprava, toliko časa, da bo izšel tozadevni pravilnik, ki ga bo izdal minister za kmetijstvo.

Sanacija naših bank

Doslej je naša vlada izdala že več ukrepov za olajšanje položaja bank (§ 5 zakona o zaščiti kmetov!), ki so bili v skladu z obstoječimi razmerami. Vendar pa tudi to ne zadostuje. Zato je vlada sklenila ustanoviti pri ministrstvu za trgovino in industrijo posvetovalni odbor, z nalogom, da prouči vprašanje kreditnih in denarnih razmer sploh. V temu posvetovalnem odboru so osebe, ki imajo potrebno teoretično in praktično znanje, vsi so doktorji, od Slovencev je v tem odboru dr. Milko Brezigar, novinar iz Ljubljane.

★

Povsod fašisti

Neverjetno je, kako ponekod gotovi ljudje hlepijo po oblasti in diktaturi; so to ljudje predvseh iz meščanskih in malomeščanskih krogov, ki si domišljajo, da so že po naturi rojeni za »vodstvo naroda«. Tudi pri nas se najdejo taki ljudje, v zadoščenje pa je treba ugotoviti, da bo pametno ljudstvo znalo preprečiti njih namene. Podrugod po svetu pa ta gadja zalega še nekam uspeva. Tako poročajo o fašistični revoluciji v Urugvaju v Južni Ameriki, kjer je bil umorjen predsednik republike Baltazar Brum.

★

Zarota v Ukrajini

Poročila iz sovjetske Moskve javljajo, da so v glavnem mestu Ukrajine, Harkovu, ki je znano mnogim našim moškim in fantom še iz ruskega ujetništva, odkrili veliko zaroto, katere cilj je bil, da izžene iz Ukrajine Stalinov režim ter proglasi popolno neodvisnost Ukrajine. V zvezi s tem odkritjem je bilo aretiranih mnogo oseb, ki so bile baje postavljene pred preki sod in takoj postreljene.

★

Poljska zmagovita proti kartelom

Delo Poljakov za znižanje cen industrijskih proizvodov je imelo doslej že znaten uspeh. V zadnjem letu so skoro vsi izdelki železne industrije padli v ceni za 12—15 odstotkov; znižale pa so se cene tudi izdelkom kovinske, kemične in papirne industrije ter cene premoga za 17 do 20 odstotkov. S tem znižanjem cen pričakujejo izboljšanje položaja kmetijstva, ki je tudi na Poljskem v težkem gospodarskem položaju. Prav bi bilo, da pri tem znižanju cen nič ne utrpí tudi delavstvo na svojih mezdah, da bo ta borba v končnem cilju za kmeta in delavca obenem koristna, v tej borbi naj podležejo le v kartelih združeni kapitalisti!

Rusko-nemški spor

Nemški fašisti so poleg nastopa proti Židom, kjer pa so doživeli veliko blamažo, napovedali hud boj ne le marksistom, temveč tudi komunistom, kar pa je seveda nevšeč Rusiji. Zadnje dni pa je fašistična policija izvršila hišno preiskavo pri ruskem petrolejskem sindikatu ter pri trgovinskem zastopništvu in sicer s pretvezo, da se je tja zatekel nek komunistični poslanec. Ti preiskavi, ki sta bili brezuspešni, sta skrajno neugodno odmevali v Rusiji, tako da se že javlja vest, da bo Rusija storila temu primerne korake, kar utegne privedi do rusko-nemškega spora, kjer bodo gotovo moralí nemški fašisti kloniti.

Mladina

Demagogija

Radi odmerjenega prostora v listu sem primoran, da se omejim na najpotrebnejše ter v par stavkih razložim pomen in uporabo besede »demagogija«.

Demos pomeni narod, ago gonim, ženem, torej približno prestavljeno narod gonim. Oni, ki delo izvršuje, se imenuje demagog (voditelj naroda).

Pojm besede je zelo obširen. V javnem življenju se beseda ne uporablja samo za voditelje naroda, nego za vse, ki mnogo govorijo, najsi bo to na shodih, zborovanjih, društvenih sestankih ali sejah.

Razlikovati tudi moramo dva pomena te besede: demagogija v dobrem smislu in demagogija v slabem smislu.

Prva se uporablja za onega, ki hoče nazorno, z jasno in odločno besedo, tudi s stvarnimi dokazi oceniti izvršeno akcijo, ali ovreči iznešene predloge svojih tovarišev ali nasprotnikov, ki niso koristni za one, komur so sicer po predlogu namenjeni, nego se za njimi skriva osebni dobiček predlagateljev.

Druga se uporablja za vse ostale, ki hočejo s svojim govorniškim talentom, raznimi besednimi igrami in zapletenostmi govora, doseči odobritev izgovorjenega. Značilna zanje je uporaba besednih šlagerjev, ki navdušijo množico ali dosežejo osvojitve iznešenega predloga.

Pri Češniku

Ljubljana

Lingarjeva — Stritarjeva ulica

je najugodnejši nakup za ženske in moške oblike ter druge potrebščine

Poštenost mojega podjetja je znana!

Njim niso glavni stvarni razlogi, ki bi jih slučajno tudi privedli do splošnega odobrenja izpovedanih misli. Njim je glavno oseba, lastni jaz.

Pri nas je beseda udomačena samo v svojem slabem pomenu.

Skoraj vsak, ki sliši, da koga nazivamo z demagogom, si ustvari slabo mišljenje o tem človeku. Radi tega je prav lahko, da se izraz zlonamerno izrablja in se ga podtakne tudi onim, ki večkrat nastopajo v društvenem ali javnem življenju ter razkrivajo podle in osebne namene kogarkoli.

Sodobno družabno življenje je demoralizirano. Manjka mu iskrenost, odkritosrčnost in medsebojno zaupanje.

Tovariš se bori proti tovarišu za osebno nadmoč, za vrhovni položaj, ki bo prinesel večje ali manjše osebne koristi.

Laži, spletke in ovadbe so v sedanji dobi nekaj navadnega in vsakdanjega. Nikdo se jih ne sramuje, jih ne odklanja, ker je uverjen, da vrši dobro delo. Poedinci so celo počaščeni, če je njih spletko uspela ali ovadba dosegla svoj namen.

Vse, kar je pošteno, idealno, kar hoče red in se bori za pravičnost, je teptano in njih delo ožigosano kot demagogija.

Razumem ljudi, ki izrekajo nad poštenimi ljudmi težko obsodbo. S pošteno besedo doseči slabe namene in varovati osebne potrebe ni lahko. Očrniti in oblatiti koga v njegovi odsotnosti, je pač mnogo lažje.

Četudi je pičila armada onih, ki se z vso odločnostjo borijo proti skriteму sovražniku, ki ne izbira sredstev, ne bo ta maloštevilna vojska omagala, ker trdno veruje v svojo zmago.

In kako vršijo boj proti tej armadi sebičnosti in koristolovci?

Zberejo se po privatnih stanovanjih, kavarnah ali gostilnah. V svojo družbo privabijo svoje prijatelje, bližnje in daljne, pa tudi tuje. Načina ne izbirajo. Odkrito začnejo kritizirati vsa izvršena dela (seveda s svojim uvodom in koncem), ki jih je izvršil za njih nevaren element. Zbuditi hočejo nerazpoloženje, ga diskreditirati in pri družbi vsestransko očrniti.

Pošepetavanje gre od ust do ust, deloma ustreže svojemu namenu. Čeprav se opazi, ga je težko dokazati, ker je bilo izvedeno z opreznostjo in drznostjo. Pri vsej svoji zlobnosti se ti ljudje spozabljajo in prekoračujejo meje človeške dostojnosti. Trdno so prepričani, da delo koristi samo posredno njihovim osebnim zahtevam, neposredno pa je v dobro vsem.

Postranskega pomena je uspeh tega članka. Sicer pravi neki pregovor: če stopiš mački na rep, zacvili. Mogoče se bo tudi v tem slučaju tako zgodilo.

Moj glavni namen pa je, da opozorim kmetško mladino na to delo, ki je mnogokrat nevidno in prebrisano, da pazi na vsako izrečeno besedo vsakogar, ki prihaja k njej z obrekovanji in sladkimi besedami. Ne sme se pustiti zapelejavati in osvajati z raznimi brezpredmetnimi besedičenji. Vedno in povsod se mora držati načela: stvarni dokazi so podlaga vsakemu opravljanju.

In ob koncu, če se vprašamo, kdo je pravi demagog?

Ali oni, ki se bori proti ljudem, ki zastopajo osebne koristi in hočejo osebni prestiž nad drugimi,

ali oni, ki delo prvih ožigosajo, ne izbirajoč sredstev in ne gledajoč na svoje osebno dostojanstvo?

Kreft Vlado.

Dopisi

Frankolovo. Na praznik Marijinega oznanenja, dne 25. p. m. je imelo naše Društvo kmetiskih fantov in deklet svoj redni občni zbor. Poročila, ki so bila podana, kažejo, da se društvo zelo dobro razvija in obeta v bodočnosti še lepšega uspeha. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Potočnik Franc, predsednik; Okrožnik Ivan, podpredsednik; Petek Lojze, tajnik in blagajnik; Potočnik Ferdo, njegov namestnik; Šibanc Rudolf, Gajšek Davorin, Petek Pavel, Vodovnik Ivan, Zlodej Lojzka, Stukel Vida, Košar Iva, Podgoršek Franc, Potočnik Micka, Špeglič Nežka, odborniki; Pašnik Alfonz, Gorenšek Matija, Špeglič Micka, Gajšnik Pepca, Gorenšek Anica, namestniki; Dolar Štefan, Zeleznik Alojz, revizorja. V odsek za propagando tiska je bil izvoljen Petek Pavel kot načelnik. V dramatični odsek pa je bil izvoljen kot načelnik Brložnik Ivo. Nato je sledil dogovor skupno s prof. Bezenškovo knjižnico za odkritje spominške plošče na njegovi rojstni hiši. V to svrhu je bil izvoljen tudi poseben odbor, kateremu predseduje šolski upravitelj g. Pejcha Ignac. Pri zaključku občnega zbora je naša mladina z veseljem pozdravila naše učiteljstvo, ki je stopilo med nas in želi z nami sodelovanja.

Notranje Gorice. V soboto 1. aprila je naše Društvo kmetiskih fantov in deklet na svojem občnem zboru polagalo račun o svojem delu. Občnemu zboru je prisostvovalo 16 fantov in 10 deklet, med katerimi vlada veliko navdušenje za uspešno delo našega društva. V preteklem letu smo napravili 4 izlete, lepo uspelo tekmo koscev ter kolesarsko dirko in vprizorili 1 igro. Izvoljen je bil sledeči odbor: Franc Vidmar, predsednik, Franc Alič, podpredsednik, Režika Aličeva, tajnica, Jože Stražišar, blagajnik, odborniki: Francka, Kenk, Franc Oblak, Velkavrh Ivanka, Pepe Derenčin, Jelka Čot, Tone Artač, namestniki; Židanek Franc, Rakovec Franc, nadzornika; Novak Franc, Sojer Franc.

Novi odbor si je nadel nalogo tudi v bodočem letu z vso vnemo delovati na tem, da bo naše delo složno in polno uspehov.

V Butanjevi nad Vrhniko se bo vršil shod krajevne organizacije JRKD na praznik dne 17. aprila t. l. po deseti sv. maši pri Sečniku. Na shodu bo poročal narodni poslanec Albin Koman.

Log pri Litiji. V nedeljo dne 26. p. m. je nemila usoda pretrgala nit življenja zavednemu kmetškemu borcu gospodu Jožefu Kresu, posestniku na Logu pri Litiji. Kljub visoki starosti 80 let je bil pokojnik do zadnjega vzoren gospodar in oče. Njegov veličasten pogreb je dokazal, koliko je bil čislán in spoštovan v vsej litijski okolici. Ob odprtem grobu se je v ganljivih besedah poslovil od njega g. Lojze Kristan. Naj mu bo domača zemlja lahka. Zalujočim pa naše iskreno sožalje!

Šenkov turn. Dne 26. marca t. l. se je vršil ustanovni občni zbor tukajšnjega Društva kmet. fantov in deklet. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da je že pripravljali odbor agilno deloval; priredil je dve igri, eno predavanje in več sestankov. Tudi Zvezinega tečaja za fante je bilo deležno naše mlado društvo. Pri volitvah so bili izvoljeni sledeči: Sršen Franc, predsednik; Kristan Franjo ml., podpredsednik; Kristan Viktor, tajnik; Marn Franc, blagajnik; Inkret Alfonz, prosvetar; Letnar Jože, odbornik; Hafnar Miha, odbornik; namestniki odbornikov: Sršen Ivana in Ulčar Ivana. V nadzorni odbor: Kristan Franjo st. Clanarino je določil občni zbor na 50 para mesečno, plačljivo na pol leta. Predsednik Sršen je pozval navzočo članstvo in odbor k agilnemu sodelovanju ter zaključil lepo uspeli zbor.

**ODSLEJ:
SOLNCE PO NAROČILU!**

Beljenje na trati brez solnca? Ni mogoče! Samo solnce beli perilo s pomočjo kisika. V kotlu kjer je Radion je vedno solnce! Radion pere in beli perilo sam — na milijone kisikovih mehurčkov opravi previdno to delo — oni spravijo čistilno peno mila sami skozi najdrobnejše gube. V najkrajšem času je perilo čisto in belo ko sneg.

**Schichtov
RADION**

**DELUJE V KOTLU
KAKOR SOLNCE NA TRATI**

R.14-33

Lado Jerše:

Spomladansko gnojenje pšenici

Po vseh deželah, kjer je kmetijstvo bolj razvito kakor pri nas, uporabljajo v zgodnji pomladi gnoj za povzdigo pridelka zimske pšenice. Kamorkoli krenemo, povsod se namerimo na umetno gnojenje pšenice: dušičnata in fosfatna gnojila so ona hraniva, ki pospešujejo rast in razvoj zrnja. V slučajih pa, kjer iz različnih razlogov nimajo umetnih gnojil na razpolago, si pomagajo z gnojico, ki jo zgodaj peljejo na njivo. Potemtakem so umetna gnojila — predvsem apneni dušik in superfosfat — nadvse važni činitelji za uspešen razvoj oziroma donos naše pšenice.

Dušik v dušikovem apnu ali apnenem dušiku se nahaja v obliki apnikovega cijanamida. V tej obliki ga rastline ne morejo vsrkavati; razen tega deluje še kot strup. V zemlji sami se pa pod vplivom vode in ogljikove kisline razstavlja na ogljikovo-kislo apno in svobodni cijamid. Pa tudi na ta način ga rastlinstvo ne more sprejemati; razkraja se dalje v skalnico in amonijak. Skalnica se spreminja v ogljikovikislí amonijak; iz njega in drugih amonijevih soli dobivamo soliter. Iz tega jasno vidimo, da se odigravajo najrazličnejše spremembe na poti do one oblike, ki služi rastlinstvu kot hrana. Najpopolnejše spremembe se odigravajo v plodnih in suhih tleh, ki vsebujejo mnogo apna; na lahkkih, težkih in vlažnih tleh spremembe niso popolne. Na omenjenem dejstvu temelji činjenica, da so dosednji gnojilni rezultati z apnenim dušikom zelo različni. Na podlagi znanstvenih in praktičnih dognanj moramo gnojiti z apnenim dušikom pred setvijo in sicer rabimo celotno množino naenkrat. Pri zimski pšenici to

tudi lahko izvajamo; težko pa je pri spomladnih posevkih na težki zemlji, ker težko čakamo, da se zemlja popolnoma posuši. Na drugi strani pa lahko pri težki zemlji dodajemo celotno množino apnenega dušika že v jeseni in se nam ni treba bati, da bi bilo izgube. Pri lahkkih tleh pa naravno ne smemo tako postopati, ker bi bil ves dušik tekom zime izpran in ne bi imeli od gnojenja nobene koristi. V tem slučaju ne preostaja ničesar drugega kot to, da dušik privedemo zemlji skupno s setvijo; na splošno pa dodajemo apneni dušik vedno 8—12 dni pred setvijo. Za mernik posetve vzamemo 15 kg apnenega dušika.

Mnogokrat se pa zgodi, da imamo v grudi dovolj dušika; v tem momentu gledamo v prvi vrsti na pridelek zrnja in se poslužujemo samo superfosfata; njegova fosforjeva kislina je važna za razvoj oziroma tvorbo zrnja.

KLOBUKI najceneje pri Bogataj Mirko preje Pok, Ljubljana, Stari trg 14

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna »Franz-Josefova«-grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. — Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josefovo«-vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz-Josefova«

Domače vesti

Z redom Jugoslovanske krone V. stopnje je bil odlikovan kot dobrovoljec tov. Edvard Prinčič, učitelj na Viču. Iskreno čestitamo!

Slika naših dni. V Stožicah pri Jezici se je vsled bednega stanja obesil 46letni Franc Čemažar.

Požar. Pri Sv. Juriju ob Taboru je v teku dobrih treh let gorelo že 16krat. Pretekli teden je požar uničil kozolec posestnika J. Kobaleta.

V treh dneh je bilo na Dravskem polju 5 požarov, ki so vsi zelo zagonetnega značaja, vendar pa se da po vseh znakih soditi, da je bila na delu zločinska roka požigalca; in sicer je gorelo v Trnišah in Ilovčah.

Asfaltna cesta. Ministrstvo za zgradbe sestavlja velik načrt za zgraditev cestnega omrežja, predvsem je v načrtu gradnja asfaltnih cest Beograd—Zagreb ter Beograd—Novi Sad—Subotica—Beograd—Pančevo; enaka cesta Zagreb—Ljubljana—Maribor pa je obljubljena za poznejši čas.

Poročenca, ki štejeta skupaj 150 let. V Križevcih sta se vzela to dni delavec Stjepan Pečar, star 77 let, in služkinja Veronika Matič, stara 73 let.

Popis živine in prevoznih sredstev. Na podlagi člena 243. zakona o ustroju vojske in mornarice se vrši v območju dravske divizije v času od 15. maja do 15. julija popis živine in prevoznih sredstev. Popis izvrše po vsej državi v to svrhu določene vojaške komisije na enak način, kakor leta 1926. Živina in prevozna sredstva ne bodo žigosana. Vse podrobnosti glede popisa bodo še pravočasno objavljene.

Letališče za mednarodni letalski promet bodo zgradili letos v Ljubljani in sicer na velikem vojaškem vežbališču pri Dev. Mar. v Polju.

Senator Ivan Hribar je vložil v senatu zakonski načrt o pobijanju nedovoljenega trgovanja s hranilnimi knjižicami.

Silna zadolženost madjarskega kmetijstva. Še leta 1925 je bilo intabuliranih na madjarsko kmetijstvo dolgov za samo 110 milijonov pengov. Leta 1931 pa je znašal dolg madjarskega kmetijstva že 1716 milijonov pengov, od katerih odpade na posojila pri domačih zavodih 1062 milijonov pengov.

Posledice spora zaradi meje. Zaradi mejnika med svojima posestvom sta se sprla 37letni posestnik Ivan Wagner od Sv. Petra pri Mariboru in njegov sosed. Med preprirom je udaril sosed Wagnerja tako močno po glavi, da ga je nevarno poškodoval. Wagnerja so pripeljali domači na zdravljenje v bolnišnico.

Porast izvoza naše goveje živine in svinj. Po službenih podatkih je zadnja dva tedna izvoz goveje živine iz naše države naglo porasel. Razen na dunajsko in budimpeštansko tržišče se goveja živina izvažata tudi v Grčijo. Obenem so je naglo dvignili tudi izvoz pitanih svinj v Francijo. Cene goveje živine in svinjam zadovoljujejo spričo vedno večjega povpraševanja glede na odlično kakovost našega blaga.

Vam je

potrebno spomladansko zdravljenje s

Planinka-čajem Bahovec

ker čisti kri, jo osvežuje in razredčuje. PLANINKA-čaj izločuje iz telesa vse tuje materije in škodljive strupe in tako obnavlja celi organizem. Začnite tudi Vi še danes s 6—12 tedenskim pomladanskim zdravljenjem!

Zavoj PLANINKA-čaja Din 20* - v lekarnah

Važna seja »Zveze slovenskih agrarnih interesov« se je vršila v nedeljo 2. aprila. Na seji, ki so ji prisostvovali vsi odborniki z nadzorstvom, so se obravnavala vsa važna vprašanja glede agrarne reforme, kakor tudi vprašanja same organizacije ter določitve občnega zbora. Ob tej priliki je podal tov. Milan Mravljec izčrpen referat o dosedanjem delu za likvidacijo gozdnih veleposestev ter obrazložil novelo, ki je predvidena v tozadnem zakonu, o čemer pa bomo ob priliki še poročali.

Starše je okradel. V odsotnosti svojih staršev je vlomil te dni v domačo hišo v D. M. v Polju 18letni Anton Kukovica. Odpeljal je očetovo črno pleskano kolo in si prilastil dve moški suknji, dve obleki svojih bratov, razno zlatnino, nahrbtnik, samokres z orožnim listom na ime očeta Franceta Kukovice. Tatinski mladenič je nato pobegnil baje proti Zagrebu in ga zasledujejo.

7000 kg brona bodo uporabili za nov spomenik prvemu hrvatskemu kralju Tomislavu, ki ga nameravajo postaviti v Zagrebu pred glavnim kolodvorom. Spomenik bo še to leto odkrit.

Za pospeševanje živinoreje. Kmetijsko ministrstvo je v sporazumu z banskimi upravami začelo podrobno proučevati vprašanje pospeševanja živinoreje v vsej državi. Nabavila se bo prvovrstna živina iz tujine kakor iz domačih krajev in se bo razdelila med one, ki se žele baviti z odgojo živine s pospeševanjem živinoreje. Za najboljše rejce se bodo uvedle posebne premije. Posebna komisija, sestavljena iz bano-vinskih strokovnjakov in zastopnikov kmetijskega ministrstva, bo v najkrajšem času nabavila živino v inozemstvu. Obenem se bo izdelala tudi uredba o izvozu živine in jaje. Z uredbi se bo točno določil način izvoza.

Samomor zagrebškega redarja. V Zagrebu se je ustrelil s puško redar Peter Hrženjak. Zapustil ni nobenega pisma in tako je vzel tajno svojega obupa s seboj v grob.

Ne pošiljajte denarja v pismih v inozemstvo! Z odlokom finančnega ministra je ustavljeno pošiljanje denarnih pisem po pošti v inozemstvo. Toda v zadnjem času se je ugotovilo, da se ta ukrep krši na ta način, da pošiljajo nekateri naš denar, tuje valute ali pa čeke v inozemstvo v običajnih pismih, kar je v nasprotju z določili pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami. Glede na to se občinstvo opozarja, da je tako ravnanje kaznivo in da bodo osebe, za katere se ugotovi, da na nezakonit način pošiljajo denar v inozemstvo, najstrože kaznovane.

Vesti iz sveta

23 posestev, ki jih je španska vlada odvzela jezuitom, je sedaj izročila deloma za vzgojiteljske namene, deloma pa iz njih napravila zoološke vrtove. Ta način »agrarne reforme« gotovo ni posrečen, kajti španski kmetje nimajo ničesar od tega.

Sveto leto je papež otvoril 1. aprila v Rimu ob navzočnosti 40.000 ljudi, obenem je bil ta dan posvečen 1900letnici Kristusove smrti.

Polagoma izginjajo z zemeljskega površja tudi razni mogotci in kapitalisti, tako je pred kratkim umrl v Kanadi znani mogotec in kapitalist v železarski industriji sir Henry Thomson. Eden manj!

Iz Madžarske zadnje čase zelo tihotapijo tobak v naše kraje v Prekmurju, kar je zlasti čudno, ker imamo vendar doma dovolj dobrega tobaka.

Nova nemška križarka. Včeraj so na svečan način spustili v morje novo nemško križarko. Njeno ime je vlada do zadnjega držala v tajnosti. Krstili so jo na ime »Scheer« v spomin na zmagovalca v bitki pri Jütlandu.

Upor v brazilski kaznilnici. Iz Ria de Janeira poročajo, da je izbruhnil v kaznilnici na otoku Porcosu v santoskem zalivu upor jeftinikov. Vodstvo ustanove je moralo pozvati na pomoč vojaštvo, da je ukrotilo upornike. Kljub temu se je petnajstoric jeftinikov posrečilo pobegniti v čolnu, ki so si ga bili sami stesali.

Prvi maj ni več praznik. Nemški predsednik Hindenburg je podpisal uredbi, ki določa, da se prvi maj v bodoče ne bo več slavil kot praznik.

Novorojenček med mlinskimi kamni. Iz Bukarešte poročajo: Neki kmet je dal zmleti svojo pšenico pri nekem mlinarju v vasi Svinjate pri Černovicah. Ko pa je pripeljal moko domov, je ugotovil, da je zmlevek krvav. Naznanil je stvar orožnikom, ki so uvedli takoj preiskavo. Pokazalo se je, da je dekla v mlinu rodila in vrgla novorojenčka takoj po porodu med mlinske kamne, ki so popolnoma zmletli dojenčka. Nečloveško mater so zaprli.

Bolgarski fašisti podpirajo Hitlerja. Ko so tukajšnji židje imeli protestni sestanek proti preganjanju nemških židov, je v dvorano vdrila skupina bolgarskih nacionalistov in prisilila zborovalce, da so se razšli. Nato so nacionalisti odšli pred sinagogo in s kamnom razbili okna.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov
izkazane rezerve znašajo " " 10 "

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

Huda letalska nesreča. Poštno letalo Bru-seij-Berlin je v bližini Essena goreče treščilo na tla. V letalu je bilo 10 potnikov in dva pi-lota. Osem potnikov je pri živem telesu zgorelo, dva sta težko ranjena.

Plaz zasul 120 ljudi. V perujski pokrajini Truillo je zemeljski plaz zasul celo vas, pri čemer je izgubilo življenje 120 ljudi.

Požar upepelil italijansko papirnico. V pa-pirnici Pfefferberg pri Brixenu je nenadoma iz-bruhnil ogenj, ki je upepelil objekte do tal. Gasilci so sicer takoj prišli gasiti, a njih trud je bil zaman. Poslopje je pogorelo do temeljev, gmotna škoda presega pol milijarde lir.

Testament čuđaskega samea. V Castagneju (Italija) je umrl neki starikavi samec, ki je za-pustil svojo hišo in vse svoje imetje starim de-viceam. Te imajo dostop v hišo in druge objekte, dokler same želijo in z njimi ravnaajo ves čas bi-vanja kakor s povabljenimi gosti.

Statistika o dežju. Mnogo dežja na posa-meznih celinah je zelo različna. Najmanj dežuje v Avstraliji in sicer letno povprečno 47 cm. Sle-dijo Evropa z 61 cm, Azija s 63, Severna Ame-rika z istotolikšno množino, Afrika z 81 cm, Južna Amerika s 140. Fritsche ceni vso mno-žino dežja, ki pade letno na zemljo, na 112.000 kub. kilometrov ali 112 milijard ton.

Zapeka Vseučiliške klinike potrjujejo, da naravna »Frane-Jožefova« grenčica, zlasti v srednji in visoki starosti izborna čisti želodec in čreva.

Za gospodinje

Oglje in jajče lupine za kokoši. Ako imajo kokoši grižo, je najbolj priporočljivo, če jim pri-mešamo v mehko krmo eno do dve žlici v prah stolčnega lesnega oglja. Mere se sicer ni treba strogo držati, kajti če ga je več ali manj, to kokošim prav nič ne škoduje. Ogljen prah s stolčeno staro malto naj imajo kokoši vedno na razpolago tudi če so zdrave. Ta zmes vpliva na njen organizem, da se je griža sploh ne loti. Marsikatera gospodinja še danes ne ve, kako velikega pomena v kurjereji so jajče lupine. Zdrobljene so posebno za mlade kokoši izvrst-na hrana, ker vsebujejo mnogo apna in fosfor-jevih soli. Kokošim, ki nesejo jajca z mehko lupino ali celo brez nje, je neobhodno potrebno, da jim pokladamo mnogo zmletih jačjih lupin.

V kotlu na štedilniku, katerega rabimo za gretje vode, se kaj rad napravi takozvani vodni kamen, ki dela mnogim gospodinjam za odstra-nitev velike preglavice. Vodni kamen iz kotla se odstrani takole: Nalij kotel skoraj do vrha z vodo ter jo pusti, da se močno segreje. Ko je voda dovolj gorka, daj vanjo dve žlici boraksa, kateri povzroči v vodi razpust kamna. Čez pri-bližno 15 minut odtoči vodo iz kotla, ga zbrši s krpo, pa bo zopet kakor nov.

Ko prečitaš Kmetški list, daj ga prečitat tudi sosedu in mu priporočaj, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 30 dinarjev.

Vrednost denarja

1 nemška marka	Din 13-65
1 švicarski frank	Din 11-10
1 ameriški dolar	Din 57-50
1 angleški funt	Din 194-—
1 francoski frank	Din 2-25
1 češkoslovaška krona	Din 1-70
1 italijanska lira	Din 2-92

Tržne cene

v Dravski banovini

Voli, žive teže, I. vrste	1 kg Din 4-— do 4-50
Voli, žive teže, II. vrste	1 kg Din 3-— do 4-—
Voli, žive teže, III. vrste	1 kg Din 2-— do 3-—
Krave, žive teže, I. vrste	1 kg Din 2-— do 3-50
Krave, žive teže, II. vrste	1 kg Din 1-90 do 2-50
Teleta, žive teže	1 kg Din 4-— do 5-50
Praščiči, debeli, živa toča	1 kg Din 7-— do 8-—
Praščiči, debeli, zaklani	1 kg Din 9-— do 11-—
Praščiči, 3-4 mes. stari	1 kom. Din 200-— do 350-—
Kokoši	1 kom. Din 25-— do 30-—
Piščanci	1 kom. Din 18-— do 25-—
Pridelki:	
Pšenica domača	100 kg Din 200-— do 225-—
Rž	100 kg Din 180-— do 200-—
Oves	100 kg Din 150-— do 170-—
Koruzna	100 kg Din 100-— do 125-—
Ajda	100 kg Din 200-— do 210-—
Fižol	100 kg Din 180-— do 200-—
Krompir	100 kg Din 60-— do 70-—
Seno sladko	100 kg Din 70-— do 80-—
Slama	100 kg Din 50-— do 60-—
Mleko	1 liter Din 2-— do 2-50
Smetana	1 liter Din 10-— do 13-—
Surovo maslo	1 kg Din 24-— do 30-—
Sir	1 kg Din 16-— do 20-—
Drva za gorivo, trda, 1 kub. m	Din 80-— do 120-—
Drva za gorivo, mehka, 1 kub. m	Din 60-— do 80-—

Lepa pridobitev Krekovega trga v
Mahrovi hiši je

NOVA DROGERIJA

MIRKO JANČIGAJ

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega frboveljskega in split-skega portland-cementa

Kolodvorska ulica šte. 7

Brezobrestna
posojila

za nakup premičnin in nepremičnin, doto, raz-dolžitev itd., proti po-roštvu, zaznambi ali vknjižbi dajejo

„KREDITNE ZADRUGE“

LJUBLJANA

Poštni predal 307

Sprejemajo zastopnike

Mazalno milo

potrebno v boju proti sadnim škodljiv-cem, dobavljamo v sodih po 25, 50, 100 in 200 kg po ceni od Din 8-— za kg, franko postaja kupca

Tvornice Zlatorog,
MARIBOR

Kupujte domače blago!

Prvovrstno

modro galico 98/99%

nudi po najnižji ceni

Ekonom

Osred. gosp. zadruga v Ljubljani r. z. z. o. z.
Kolodvorska ul. 7.

Z našo umetno

moštovo esenco „MOSTIN“

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenici za 150 litrov Din 30-—, po pošti Din 50-—. Dobi se samo v drogeriji Kane, Ljubljana, Židovska ul. 1, v drogeriji Kane, Ljubljana (nebotičnik) in v drogeriji Kane, Maribor, Gosposka ul. 33.

Vljudno Vas prosimo, da nam z naročilom sporočite, kje ste čitali o „Mostinu“.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana

Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon šte. 20-40, 24-57, 25-48; interurban: 27-06, 28-06

PETERSON INTERNATIONAL BANKING CODE

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valuf, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedeposit i. f. d.

Pod znamko „AKRIS“

napravili smo za pomlad mnogo novih vrst dobrih čevljev po izredno nizkih cenah.

Din 120

Trpežni moški čevlji iz boksa z močnimi Kroupon podplati.

**Poskusite
in prepričali
se boste!**

Din 79

Praktični in trpežni čevlji z gumijastim podplatom.

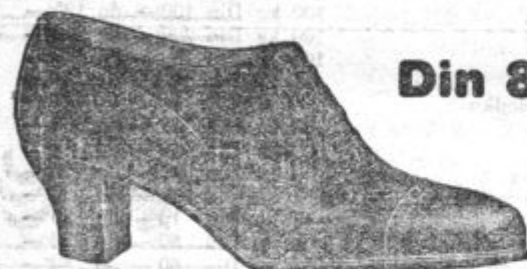
Din 85

Jako trpežni iz prvovrstnega usnja, rjavi ali črni.

Din 45

Iz rjavega ali črnega usnja, velikost 30—35, velikost 36—39 Din 60,—, velikost 40—45 Din 75,—.

Din 85

Polčevlji iz prvovrstnega materiala, črni ali rjavi.

Din 52

Za otroke praktična, moderna oblika, iz prvovrstnega usnja.

Din 89

Moški polčevlji iz črnega ali rjavega usnja, z gumijastim podplatom. Ista oblika iz posebno finega materiala z usnatim podplatom, šivani Din 140,—.

Din 95

V modernih kombinacijah. Finejša kvaliteta Din 125,—.

Din 20

Iz belega finega platna ali iz rjavega in črnega usnja.

ANT. KRISPER, LJUBLJANA

Mestni trg št. 26

Oglejte si izložbo!

Stritarjeva ul. 1—3

Perutninarji!

Inkubatore (valilnice) in ostalo opremo za perutninarstvo nabavite najugodnejše pri F. Kadlec, tovarna inkubatorov, Temerin. Zahtevajte katalog!

Semenski oves

kakor druga semena, pesa rdeča in rumena, črna detelja lucerna, travna semena stalno v zalogi pri „**Ekonom**“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7.

Račun poštne hranilnice štev. 14.257

Telefon štev. 28-47

Brzjavni naslov: „KMETSKI DOM“

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica štev. 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5%, pri tromesečni odpovedi po 6%, večje stalne vloge po dogovoru

Stanje vlog nad Din 35.000.000,— • Rezerve Din 1.100.000,—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog — Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja — POSOJILA daje proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½

Podružnici v Kamniku, Glavni trg — v Mariboru, Slomškov trg 3